

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7237-4971>

Тарасюк Ю. М., Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4377-9029>

Шаглі Г. І. Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова

М'ЯКА СИЛА ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ АСПЕКТИ

Глобалізація і зміна балансу сил у світі привели до змін в міжнародній політиці і появи нових форм дипломатичної діяльності. У своїй зовнішній політиці держави все більше надають значення суспільній думці громадян інших країн, а також формам спілкування і взаємодіям, які ці суспільства встановлюють один з одним. Нове розуміння дипломатії відтепер надає більше значення м'якій силі, культурі і громадянському суспільству, побудові національного бренду. Політика та спосіб використання м'якої сили реалізується, в першу чергу, за допомогою культурної дипломатії, яка ґрунтується на пошуку загальних рис між різними культурами. У даній статті розглядається поняття м'якої сили (*soft power*), що являє собою важливе питання сучасної теорії міжнародних відносин. Концепція м'якої сили, що виражає інший вимір влади – це тип влади, який важче визначити, виразити, виміряти та оцінити. На сьогодні можна стверджувати, що використання м'якої сили є найбільш вживаним методом міжнародних акторів, що відбувається зі зміною міжнародної структури та розвитком умов у цьому напрямку. У цьому контексті в статті досліджується м'яка сила Турецької Республіки, її роль у зовнішній політиці та способи реалізації. Автори окремо фокусуються на культурно-освітніх аспектах формування Туреччиною своєї ідентичності в світі, напрямках її публічної дипломатії та ролі окремих інститутів та державних органів у цьому процесі. Після закінчення «холодної війни» Туреччина пережила декілька етапів політичної трансформації та змін ідеологічних концептів своєї зовнішньої політики. Керуючись ідеями пантюркізму та необхідністю економічного розвитку, в останнє десятиріччя 2000-х років ТР збільшує свою присутність в регіоні, особливо в тюркомовних країнах. Культурна експансія стає моделлю використання м'якої сили, створює національний імідж країни, але не дає бажаних результатів. Стверджується, що концепція м'якої сили відіграє більшу роль у зовнішній політиці Туреччини саме в період після приходу до влади ПСР та стала новим виміром її зовнішньополітичної стратегії.

Ключові слова: м'яка сила, публічна дипломатія, Турецька Республіка, культурна дипломатія, освітня дипломатія, зовнішня політика.

Постановка проблеми. Туреччина, що займає стратегічне геополітичне положення та географію, має ресурси, на важливості яких слід наголосити. Туреччина розташована в центрі широкого кола країн і в місці поєднання/перетину багатьох ключових точок. У результаті того, що 96% її території складається з Азії та 4% Європи, вона має однорідну структуру і володіє геополітичною та геокультурною важливістю, що несуть цінність, і мають тісні зв'язки як з Азією, так і з Європою. Поряд з тим, що Туреччина знаходиться на стику чотирьох центрів сили, таких як США, ЄС та Близький Схід, вона утворює південний та східний кордон НАТО. Крім того, вона знаходиться у точці взаємодії ЄС з ісламським світом. З цих причин Туреччина перебуває як у складній географії, так і в географії, що має переваги, котрі оцінюються з можливостями.

Використання потенціалу м'якої сили Туреччиною після закінчення «холодної війни», а саме у 1990-ті рр., базувалося скоріше на просуванні ідеології пантюркізму та мало на меті економічну присутність у країнах Центральної Азії. Основні складові сучасних ознак публічної дипломатії, а саме – побудова привабливого іміджу країни, пошук спільних культурних ідентичностей, діяльність громадських та державних установ на території середньоазійських країн – уже були присутні в реалізації зовнішньополітичної стратегії ТР в останнє десятиріччя ХХ ст. [21, с. 21]. Тим не менш, потенціал м'якої сили Туреччини в той час мав регіональний вимір. У глобальному ж вимірі

Туреччина була об'єктом використання soft power іншими країнами та організаціями світу, а сама США, ЄС, європейськими країнами. Побудова республіки після розпаду Османської імперії, модернізації Атаюрка, подальший євроінтеграційний курс, реформи Тургута Озала 1983-1989 рр., трансформація правової та політичної системи відповідно до норм ЄС, зумовили проведення Туреччиною більш чітко орієнтованої зовнішньої політики, а її саму зробили країною-імпортером західних ліберальних ідей та цінностей. Використання м'якої сили в зовнішній політиці було більш ситуативним та економічно зумовленим, ніж стратегічним та концептуальним. Важливо також, що public diplomacy TR після закінчення існування біполярного миру була зосереджена на тюркомовних країнах Середньої Азії, де знайти спільні культурні риси, а саме мову та історичну спадщину, було найбільш природним кроком.

Метою статті є дослідження еволюції реалізації потенціалу м'якої сили Турецької Республіки після «холодної війни» через роль культурної та освітньої дипломатії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Новий підхід в розумінні сили в теорії міжнародних відносин був запропонований професором Гарвардського університету Джозефом Наєм – молодшим у 1990 р. через концепт soft power – «м'якої сили». Цей концепт вчений пропонував розуміти як спосіб впливу однієї держави на інші за допомогою переконання та створення привабливого іміджу замість інструментів «жорсткої сили» [17, с. 82].

М'яку силу можна охарактеризувати трьома основними складовими – культура, цінності та зовнішня політика. Soft power діє за допомогою співробітництва між заінтересованими сторонами на основі єдиних поглядів та цінностей. З точки зору Дж. Ная, це дає більш довготривалий результат через лояльність зарубіжного суспільства та потенційний вплив прийняття необхідних політичних рішень [21, с. 20].

У 2004 р. Дж. Най запропонував докладне дослідження м'якої сили у монографії «М'яка сила: як досягти успіху у світовій політиці». На його думку, якщо «жорстка сила» передбачає використання різних інструментів примусу, таких як економічні санкції, погроза військовими діями або стримування для досягнення, то soft power формується на інших трьох елементах. У першу чергу, мова йде про культуру, що здатна викликати інтерес у масовій аудиторії, привабливі політичні цінності (всередині країни і зовні) і легітимна зовнішня політика (дії цієї держави повинні володіти моральним авторитетом серед інших держав). Іншими словами, використання м'якої сили дозволяє державі «створювати таке сприятливе міжнародне оточення, в якому держава – носій цієї сили зможе реалізовувати власні інтереси, не вдаючись до прямого, жорсткого силового впливу або загрозам» [19, с. 231].

Оскільки м'яка сила – це цінності, культура, практика зовнішньої політики, що впливають на поведінку іноземних акторів та стиль відносин, що склалися з іншими акторами, при вивченні практики м'якої сили в Туреччині набуває великого значення діяльність із культурної взаємодії [5, с. 80]. Застосування мирних методів у зовнішній політиці та встановлення порядку денного, проводячи активну політику, є прикладами використання м'якої сили.

У цьому контексті цікавість до проблем навколо Туреччини та прийняття системоутворюючої ролі може розглядатися у якості стратегії м'якої сили Туреччини. Туреччина володіє багатьма джерелами м'якої сили з точки зору свого геополітичного положення, своєї культури та історії, значимості своєї військової сили та цінностей, що збігаються із загальнолюдськими цінностями. Завдяки геополітичному положенню Туреччини, знаходячись між Азією та Європою та одночасно перебуваючи на стику ісламу та християнства, важливими факторами, що збільшують її м'яку силу є демократія, світська ідентичність та ліберальна економіка, а також релігія – іслам. На думку Фуата Кеймена, найважливішою причиною активного курсу зовнішньої політики Туреччини та позитивного іміджу Туреччини у світі є те, що країна вважалася найуспішнішим прикладом світської демократії у світі [11, с. 15].

Історія та культура держави, поряд з м'якою силою є факторами, що значною мірою впливають на її зовнішню та внутрішню політику, місце в міжнародній системі та престиж/повагу. Джозеф Най та багато теоретиків, які також працювали в цій галузі, також вважають, що культура та історія країни є одними з основних джерел м'якої сили. Най наголосив на важливості культури країни, підкресливши, що вона збільшує ймовірність досягнення бажаних результатів через відносини відповідальності та потягу, що вона створює, коли містить загальнолюдські цінності, а її політика служить цінностям та інтересам, які розділяють інші [18, с. 161].

Поряд з цим, слід зазначити, що культурні та освітні компоненти м'якої сили більшості країну, у тому числі TR, завжди оминалися увагою науковців, які надавали перевагу вивченню економічної складової. Це обумовило завдання поданої статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Збільшення популярності концепції м'якої сили вимагало певних зусиль, щоб зробити цю концепцію вимірною. У цьому сенсі деякі організації, що проводять різні міжнародні опитування намагаються якось «оцінити» м'яку силу. Першими і найбільш важливими з них є soft power index – індекс м'якої сили, підготовлений журналом Monocle Soft Power Index в 2010 р. і компанією Ernest & Young за 2010 р. Monocle також розмістив на своєму веб-сайті дослідження за 2015-2016 рр. [24].

При розгляді індексу можна сказати, що країни, які мають особливе право голосу у світовій політиці, такі як Британія, Німеччина, США і Франція, займають перше місце. Зокрема, Німеччина поступово збільшила свій рейтинг серед цих країн, Японія добилася значного прогресу останніми роками, і Туреччина знаходиться на підйомі. За даними Monocle на 2016 р. Туреччина продовжує свій підйом, зберігаючи стабільність. Він перераховує причини цього зростання, такі як факт того, що Стамбул є центром тяжіння для глобальних компаній, вплив політики, визначеної урядом відносно міста, і те, що Турецькі Авіалінії стали глобальною компанією і працюють у багатьох частинах світу. Проте це зростання призупинилося у 2016-2018 рр. через дестабілізацію ситуації на Близькому Сході та економічну кризу в Туреччині. Наразі дослідники опираються на більш детальний та розширений показник успішності країни в реалізації своєї м'якої сили та побудові національного бренду – The Global Soft Power Index та Nations Brands Ranking [8]. Якщо прослідити динаміку росту або падіння результатів Туреччини в рейтингу країн, що найбільш успішно використовують свій потенціал м'якої сили в світі, то можна побачити її на найвищій своїй позиції – 27 місці – в 2021 р. і на найнижчій, 50-й у 2015 р. [12, с. 226].

Після 2002 року та приходу до власті Партії Справедливості та Розвитку відбулися зміни у внутрішньополітичній та зовнішньополітичній ідеології ТР. Незмінний голова уряду та нинішній Президент Реджеп Тайїп Ердоган проводив поступовий відхід від націоналізму на пантюркізму, та орієнтувався на ісламську та сильну економічну компоненту розвитку країни. В результаті був побудований новий політичний режим на основі синтезу ідеологій, а у зовнішню політику була введена безпекова складова. Економічний ріст країни, міцна державна вертикаль, реформи Конституції, релігійний чинник, трансформація міжнародної системи та поява нових глобальних акторів зумовили формування нової зовнішньополітичної ідеології та ріст потенціалу м'якої сили. Професор Ахмет Давутоглу – колишній прем'єр-міністр та міністр іноземних справ Туреччини – є автором таких фундаментальних концепцій першого десятиріччя 2000-х рр. як «Стратегічна глибина», «Нуль проблем із сусідами» та «Невидима сила» [28, с. 48]. На практиці це означало орієнтацію на стратегічне взаємовигідне двостороннє співробітництво, розширення радіусу країн-партнерів (Африка, Азія, Балкани, Латинська Америка), поглиблення взаємовідносин в першу чергу із країнами, з якими потенційно не має проблем, та досягнення зовнішньополітичних успіхів за допомогою дипломатичних та гуманітарних важелів. Останній аспект став основою для формування та візуалізації нової public policy ТР, її інституалізації та отримання статусу суб'єкта власної soft power.

Діяльність м'якої сили Туреччини має багато напрямків та прикладних сфер, які постійно доповнюються та змінюються відповідно до світової та регіональної повістки, але головною складовою були та залишаються культурний та освітній аспекти [23].

У рамках офісу Прем'єр-міністра у 2010 р. було створено «Координаційну службу з питань публічної дипломатії», що почала здійснювати низку заходів в напрямку реалізації використання м'якої сили [2, с.105]. Наразі, після переходу Туреччини до президентської форми правління та ліквідації органу прем'єр-міністерства в 2018 р. воно було трансформовано в Департамент з публічної дипломатії Управління комунікацій Офісу Президента ТР. Влітку 2021 р. головою Управління комунікацій Офісу Президента ТР та створеною спеціальною експертною радою з питань публічної дипломатії був запропонований для обговорення документ під назвою Стратегічний план дій у сфері публічної дипломатії ТР. Пізніше він був підписаний Президентом та рекомендований до втілення до 2023 р. Сама стратегія містить перш за все посилення інституалізації цього напрямку діяльності зовнішньої політики країни, а саме створення окремого органу влади – Координаційної Ради з питань публічної дипломатії. Новий орган та розроблена Координаційна система дій у сфері публічної дипломатії мають на меті здійснювати діяльність у щонайменш 22 напрямках, що включають культурну, освітню, діджитальну, релігійну, наукову дипломатію [26].

Впродовж останніх років Туреччина за допомогою ТІКА (Турецьке агентство співробітництва та розвитку) здійснює важливі ініціативи, що ми також можемо оцінити в рамках використання м'якої сили держави. Створена в 1992 р., ТІКА мала на меті сприяти розвитку країн, особливо тих,

де розмовляють турецькою мовою й сусідніх з Туреччиною країн, а також розвивати співпрацю з цими країнами в економічній, торгівельній, технічній, соціальній, культурній та освітній сферах через реалізацію різноманітних проектів та програм. Слід зазначити, що більшість із цих цілей займають місце в останній стратегії публічної дипломатії країни [25]. Діяльність ТІКА мала дві офіційні основні мети: 1) надати тюркомовним і країнам, що розвиваються, які межують з Туреччиною, підтримку, необхідну їм для продовження свого розвитку; 2) налагодити співпрацю між цими країнами шляхом розробки проектів і програм в економічній, комерційній, технічній, соціальній, культурній і освітній областях [1, с. 648].

Агентство, яке було пов'язане з Міністерством закордонних справ при його основі, було прикріплене до прем'єр-міністра в 1999 р. і стало в подальшому самостійною юридичною особою [1, с. 648].

У 1990-ті рр. ТІКА не змогла досягти поставлених цілей. Туреччина в ті роки зазнавала серйозні економічні і політичні проблем. Таке положення країни виявилось перешкодою для допомоги, особливо Балканам і тюркським країнам. Паралельно з негативною ситуацією 1990-х рр. ТІКА залишалася слабким зовнішньополітичним інструментом в ситуації постійних політичних крих на фоні змін кабінетів уряду.

Після 2002 р. ТІКА, метою якої був розвиток стосунків в економічній, соціальній, культурній і освітній сферах, підвищила ефективність і результативність її діяльності за кордоном завдяки новим зовнішньополітичним ініціативам. Економічний успіх країни, трансформація політичного режиму, Угода про асоціацію з ЄС та теорія м'якої сили як основа формулювання нових зовнішньополітичних концепцій дали можливість ефективно працювати в сфері soft power всім державним та не державним установам [1, с. 652].

Президія Агентства встановлює координаційні органи для надання допомоги по продовженню діяльності проектів у відповідній країні. В порівнянні, за станом на 2014 р. ТІКА було відкрито 35 офісів по координації проектів в 32 країнах, на момент 2021 р. вона має присутність та веде діяльність у 150 країнах світу.

Згідно Положення про основні напрями діяльності ТІКА можна побачити наступні категорії: освіта, будівництво, ремонт шкіл, робота, спрямована на надання учбового технічного устаткування і матеріалів, необхідних школам і учням, навчання викладачів, освітні заходи для студентів. Щорічні звіти про роботу організації свідчать про постійний прогрес [25].

З цієї причини ТІКА відіграє важливу роль у просуванні/ознайомленні, розповсюдженні та консолідації діяльності публічної дипломатії Туреччини за кордоном. ТІКА виділяється як інституція, що представляє зовнішнє обличчя Туреччини в іноземних державах, створює позитивний імідж країни економічно спроможної надати гуманітарну допомогу культурним та освітянським проектам інших країн.

На сьогодні ЗМІ також є одним із інструментів публічної дипломатії. ЗМІ мають здатність впливати, направляти та формувати думки. Завдяки цій силі засоби масової інформації відіграють важливе місце у поширенні політики, доведенні її до інших спільнот та передачі повідомлень. У цьому сенсі найважливішою силою в руках Туреччини є турецька TRT (Турецька телерадіокомпанія або Фонд турецького радіо і телебачення). Anadolu-Інформаційне агентство (AA) та TRT, які є державними агентствами, почали публікувати боснійською, сербською та хорватською мовами через офіс у Сараєво та арабською мовою через його офіс в Каїрі. Канал TRT для трансляції арабською мовою і, як очікується, охопить 350 мільйонів людей на Близькому Сході, TRT World транслюється англійською мовою [7, с. 27].

Вагомим аспектом реалізації м'якої сили на глобальному наддержавному рівні є турецький кінематограф, завдяки якому навіть з'явився термін «soap diplomacy». Успіх турецьких серіалів підвищив рівень пізнаваності країни та її лідерів за кордоном та мав позитивний вплив на сприйняття турецького суспільства. Про це свідчать, наприклад, дані турецької недержавної установи TESEV – Фонду економічних та соціальних досліджень, в регіоні Близького Сходу в період з 2011 – 2014 рр.: як мінімум 75% респондентів дивилися турецькі серіали, а позитивне сприйняття Туреччини демонстрували 78-85% опитаних [7, с. 27].

Культурні цінності та культура Туреччини, а також мова, що є важливим елементом культури, є надважливими, і у цьому контексті гарним прикладом використання публічної дипломатії слугує Фонд Юнуса Емре, створеного у 2007 р. Фонд був створений з метою просування турецької мови, історії, мистецтва та культури у всьому світі та покращення культурного обміну Туреччини з іншими країнами. «Інститут Юнуса Емре», що був пізніше створений в рамках Фонду Юнуса Емре, має

на меті проводити дослідження з метою кращого ознайомлення та навчання турецької культури, історії, мови та літератури, підтримувати наукові дослідження [29]. Інститут Юнуса Емре разом із турецькими культурними центрами Юнус Емре, відкритими в різних країнах за кордоном проводить заходи, що сприяють популяризації Туреччини, турецької мови, культури, мистецтва та історії. Метою діяльності освітньо-культурних центрів є сприяння просуванню Туреччини та зміцнення дружніх відносин Туреччини з іншими країнами за допомогою наукових проєктів, культурних заходів та курсів. Інститут Юнуса Емре, що швидко розвивається, є аналогом Британської Ради, Інституту Гете, Французького Інституту, Інституту Конфуцію.

Наразі створено та започатковано діяльність більш ніж 60 офісів Інституту імені Юнуса Емре у різних країнах світу, що переважно базуються у столицях держав. Важливою частиною освітньої дипломатії Інституту стало проведення офіційного іспиту на рівень володіння турецької мови, уніфікація стандарту вивчення мови та верифікація єдиного міжнародного сертифікату з турецької мови. Сертифікат про рівень володіння турецької мови вище, ніж B1 дає можливість іноземним студентам вступити до турецьких університетів, отримати роботу у турецьких компаніях та навіть викладати турецьку мову в іноземних школах.

«Тюркологічний проєкт», що його започаткував Інститут Юнуса Емре із іноземними університетами, де викладається турецька мова, також є значним аспектом реалізації стратегії м'якої сили в освітньому напрямку. В рамках проєкту «Тюркологія», метою якого є підвищення якості вивчення турецької мови, зміцнення відносин між Туреччиною та іншими країнами та створення великої аудиторії, що може говорити турецькою мовою, надається матеріально-методична підтримка у 140 університетах світу [29].

Висновки. Глобалізація і зміна балансу сил у світі привели до змін в міжнародній політиці і появи нових форм дипломатичної діяльності. У своїй зовнішній політиці держави все більше надають значення суспільній думці громадян інших країн, а також формам спілкування і взаємодій, які ці суспільства встановлюють один з одним. Нове розуміння дипломатії відтепер надає більше значення м'якій силі, культурі і громадянському суспільству, побудові національного бренду. Політика та спосіб використання м'якої сили реалізується, в першу чергу, за допомогою культурної дипломатії, яка ґрунтується на пошуку загальних рис між різними культурами. Концепція м'якої сили, що виражає інший вимір влади – це тип влади, який важче визначити, виразити, виміряти та оцінити. На сьогодні можна стверджувати, що використання м'якої сили є найбільш вживаним методом міжнародних акторів, що відбувається зі зміною міжнародної структури та розвитком умов у цьому напрямку. У цьому контексті м'яку силу Турецької Республіки, її роль у зовнішній політиці та способи реалізації, можна дослідити, зосередившись на культурно-освітніх аспектах формування Туреччиною своєї ідентичності в світі, напрямках її публічної дипломатії та ролі окремих інститутів та державних органів у цьому процесі. Після закінчення «холодної війни» Туреччина пережила декілька етапів політичної трансформації та змін ідеологічних концептів своєї зовнішньої політики. Керуючись ідеями пантюркізму та необхідністю економічного розвитку, в останнє десятиріччя 2000-х років ТР збільшує свою присутність в регіоні, особливо в тюркомовних країнах. Культурна експансія стає моделлю використання м'якої сили, створює національний імідж країни, але не дає бажаних результатів. Концепція м'якої сили відіграє більшу роль у зовнішній політиці Туреччини саме в період після приходу до влади ПСР та стала новим виміром її зовнішньополітичної стратегії. Наразі слід зазначити та підкреслити значну роль компоненти м'якої сили в реалізації зовнішньої політики ТР, а особливо її культурну складову. Культурні цінності відіграють важливу роль у формуванні та передачі політики публічної дипломатії. Культура, що охоплює всі матеріальні та духовні цінності країни, має ті якості, що можуть стати центром тяжіння. У той же час аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів, що вплинули на результативність public diplomacy зовнішньої політики Туреччини, має стати темою окремого дослідження.

Бібліографічний список:

1. Agency: TİKA in a Changing Domestic and International Setting”, Turkish Studies, Vol.13, No.4, pp. 647-664.
2. Blinken A. J. Winning the War of Ideas. The Washington Quarterly. 2010. № 25(2). P. 101–114.
3. Carr E. H. The Twenty Years' Crisis 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations. London : Macmillan. 1946. 159 p.
4. Castells M. The New Public Sphere: Global Civil Society, Communication Networks, and Global Governance/ The Annals of the American Academy of Political and Social Science. 2008. Vol. 616. No. 1. P. 78-93.
5. Christopher R. Public diplomacy comes of age. The Washington Quarterly. 2002. Vol. 25 (2). P. 73– 83. URL: 10.1162/01636600252820144

6. Çağatay, S. November 2002 Elections and Turkey's New Political Era. *Middle East Review of International Affairs*, 2002. Vol.6, No 4. P.40-53
7. Gilboa E. Searching for a Theory of Public Diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 2008. Vol. 616(1). URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0002716207312142>
8. Global Soft Power Index // URL: <https://brandirectory.com/globalsoftpower/download/brand-finance-global-soft-power-index-2021.pdf> //
9. Hans T. *Communicating with the world: U.S. Public Diplomacy Overseas*. N.Y. : Palgrave Macmillan, 1990. 223 p.
10. *International Communication and the New Diplomacy* / Ed. A.S. Hoffman. Bloomington: Indiana University Press, 1968. P. 98-117.
11. Kalin I. Soft Power and Public Diplomacy in Turkey. *Perceptions*, 2011. Vol. 16. No 3 (Autumn). P. 5-23.
12. Mark L. *Public Diplomacy*. London : The Foreign Policy Centre, 2002. 289 p.
13. Melissen J. *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. Palgrave Macmillan. 2005. 401 p.
14. Nicholas J. Cull. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. University of Southern California, Los Angeles. April 2007. 317 p.
15. Nisbet E. C., Nisbet M. C., Scheufele D. A. & Shanahan J. E. *Public Diplomacy, Television News, and Muslim Opinion*. *The Harvard International Journal of Press/Politics*. 2004. Vol. 9. No. 2. P. 11– 37.
16. Nye J., Armitage R. S. *A Smarter, More Secure America: Report of the Commission on Smart Power*, Center for Strategic and International Studies. Armitage. 2007. November. 6. p.
17. Nye J. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. New York: Basic Books, 1990; Idem. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs Group, 2004. 284 p.
18. Nye, J. *Get Smart: Combining Hard and Soft Power*. *Foreign Affairs*. 2012. Vol. 88. №. 4. P. 160- 163.
19. Nye J. S. *Soft Power. The Means to success in world politics*. N.Y. : Public Affairs, 2004. 240 p.
20. Nye J. S. *The Paradox of American Power: Why the World's Only Superpower Can't Go It Alone*. New York : Oxford University Press, 2003. P. 68.
21. *Routledge handbook of public diplomacy* / ed. by N. Snow, Ph. Taylor. N.Y. : Routledge, 2009. P. 13-35.
22. Snow Ph., Taylor Ph. (2009), *Routledge handbook of public diplomacy*. Press Routledge, New York, 402 p. [USA]
23. The Edward Murrow center on public diplomacy official cite, definities of public diplomacy. URL : <http://fletcher.tufts.edu/Murrow/Diplomacy/Definitions>
24. The foreign desk soft power // Monocle, URL: <https://monocle.com/radio/shows/the-foreign-desk/361/>
25. TİKA. Annual reports // URL: https://www.tika.gov.tr/tr/yayin/liste/tika_faaliyet_raporlari-22
26. Ulusal Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlandı. Presidency's Directorate of Communications Publications // URL: <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/ulusal-kamu-diplomasisi-strateji-belgesi-ve-eylem-plan-hazirlandi>
27. What is Public Diplomacy? United States Information Agency Alumni Association. Updated. 2002. September 1. URL : http://pdaa.publicdiplomacy.org/?page_id=6
28. Yesil B. Transnationalization of Turkish dramas: Exploring the convergence of local and global market imperatives, *Global Media and Communication.*, 2015. Vol. 11 No. 1. P. 43–60.
29. Yunus Emre Enstitüsü. Faaliyet Raaporları. // URL. <https://www.yee.org.tr/tr/yayinlar?k=23>

References:

1. Agency: TİKA in a Changing Domestic and International Setting”, *Turkish Studies*, Vol.13, No.4, pp. 647-664.
2. Blinken A. J. *Winning the War of Ideas*. *The Washington Quarterly*. 2010. № 25(2). P. 101–114.
3. Carr E. H. *The Twenty Years' Crisis 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations*. London : Macmillan. 1946. 159 p.
4. Castells M. *The New Public Sphere: Global Civil Society, Communication Networks, and Global Governance/ The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 2008. Vol. 616. No. 1. P. 78-93.
5. Christopher R. *Public diplomacy comes of age*. *The Washington Quarterly*. 2002. Vol. 25 (2). P. 73– 83. URL: 10.1162/01636600252820144
6. Çağatay, S. November 2002 Elections and Turkey's New Political Era. *Middle East Review of International Affairs*, 2002. Vol.6, No 4. P.40-53
7. Gilboa E. Searching for a Theory of Public Diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 2008. Vol. 616(1). URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0002716207312142>
8. Global Soft Power Index // URL: <https://brandirectory.com/globalsoftpower/download/brand-finance-global-soft-power-index-2021.pdf> //
9. Hans T. *Communicating with the world: U.S. Public Diplomacy Overseas*. N.Y. : Palgrave Macmillan, 1990. 223 p.
10. *International Communication and the New Diplomacy* / Ed. A.S. Hoffman. Bloomington: Indiana University Press, 1968. P. 98-117.
11. Kalin I. Soft Power and Public Diplomacy in Turkey. *Perceptions*, 2011. Vol. 16. No 3 (Autumn). P. 5-23.
12. Mark L. *Public Diplomacy*. London : The Foreign Policy Centre, 2002. 289 p.

13. Melissen J. The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations. Palgrave Macmillan. 2005. 401 p.
14. Nicholas J. Cull. Public Diplomacy: Lessons from the Past. University of Southern California, Los Angeles. April 2007. 317 p.
15. Nisbet E. C., Nisbet M. C., Scheufele D. A. & Shanahan J. E. Public Diplomacy, Television News, and Muslim Opinion. The Harvard International Journal of Press/Politics. 2004. Vol. 9. No. 2. P. 11–37.
16. Nye J., Armitage R. S. A Smarter, More Secure America: Report of the Commission on Smart Power, Center for Strategic and International Studies. Armitage. 2007. November. 6. p.
17. Nye J. Bound to Lead: The Changing Nature of American Power. New York: Basic Books, 1990; Idem. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: Public Affairs Group, 2004. 284 p.
18. Nye, J. Get Smart: Combining Hard and Soft Power. Foreign Affairs. 2012. Vol. 88. №. 4. P. 160-163.
19. Nye J. S. Soft Power. The Means to success in world politics. N.Y. : Public Affairs, 2004. 240 p.
20. Nye J. S. The Paradox of American Power: Why the World's Only Superpower Can't Go It Alone. New York : Oxford University Press, 2003. P. 68.
21. Routledge handbook of public diplomacy / ed. by N. Snow, Ph. Taylor. N.Y. : Routledge, 2009. P. 13-35.
22. Snow Ph., Taylor Ph. (2009), Routledge handbook of public diplomacy. Press Routledge, New York, 402 p. [USA]
23. The Edward Murrow center on public diplomacy official cite, definities of public diplomacy. URL : <http://fletcher.tufts.edu/Murrow/Diplomacy/Definitions>
24. The foreign desk soft power // Monocle, URL: <https://monocle.com/radio/shows/the-foreign-desk/361/>
25. TİKA. Annual reports // URL: https://www.tika.gov.tr/tr/yayin/liste/tika_faaliyet_raporlari-22
26. Ulusal Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlandı. Presidency's Directorate of Communications Publicationas // URL: <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/ulusal-kamu-diplomasisi-strateji-belgesi-ve-eylem-planı-hazırlandı>
27. What is Public Diplomacy? United States Information Agency Alumni Association. Updated. 2002. September 1. URL : http://pdaa.publicdiplomacy.org/?page_id=6
28. Yesil B. Transnationalization of Turkish dramas: Exploring the convergence of local and global market imperatives, Global Media and Communication., 2015. Vol. 11 No. 1. P. 43–60.
29. Yunus Emre Enstitüsü. Faaliyet Raaporları. // URL. <https://www.yee.org.tr/tr/yayinlar?k=23>

Tarasiuk Yu. M., Shagli A. I. Soft power of the Republic of Turkey: cultural and educational aspects

Globalization and the changing balance of power in the world have led to changes in international politics and the emergence of new forms of diplomatic activity. In their foreign policy, states increasingly attach importance to the public opinion of citizens of other countries, as well as forms of communication and interaction that these societies establish with each other. The new understanding of diplomacy now attaches more importance to soft power, culture and civil society, building a national brand. Policies and ways of using soft power are implemented primarily through cultural diplomacy, which is based on finding commonalities between different cultures. This article discusses the concept of soft power which is an important issue in modern theory of international relations. The concept of soft power which expresses another dimension of power is a type of power that is more difficult to define, express, measure, and evaluate. Today, it can be argued that the use of soft power is the most common method used by international actors which is changing with the international structure and the development of conditions in this direction. In this context the article examines the soft power of the Republic of Turkey, its role in foreign policy, and ways of implementing it. The authors focus separately on the cultural and educational aspects of Turkey's formation of its identity in the world, the directions of its public diplomacy, and the role of individual institutions and state bodies in this process. After the end of the Cold War, Turkey underwent several stages of political transformation and changes in the ideological concepts of its foreign policy. Guided by the ideas of Pan-Turkism and the need for economic development, in the last decade of the 2000s TR increased its presence in the region, especially in Turkic-speaking countries. Cultural expansion becomes a model of the use of soft power, creates the national image of the country, but does not give the desired results. It is argued that the concept of soft power has played a greater role in Turkey's foreign policy since The Justice and Development Party came to power and has become a new dimension of its foreign policy strategy.

Keywords: soft power, public diplomacy, Republic of Turkey, cultural diplomacy, educational diplomacy, foreign policy.